GEMEENTE SCHERPENZEEL

Postbus 100
3925 ZJ
Scherpenzeel
(033) 277 23 24

Buitenplaats
Stationsweg 389a

www.scherpenzeel.nl

IBAN Rekeningnummer
NL62BNGH0285007548

Aan College van Gedeputeerde Staten Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Scherpenzeel, 15 juli 2020

Uw brief d.d.	:	14 juli 2020
Uw kenmerk	:	2020-007489
Ons kenmerk	:	3893 / 4835
Behandeld door	:	A.P.C. Stallaert
Bijlage(n)	:	
Onderwerp	:	Bezwaar tegen besluit starten art. 8 arhi-procedure

Geacht college,

Langs deze weg willen wij bezwaar aantekenen tegen uw besluit van 14 juli jl. om een art. 8 arhi-procedure te starten, gericht op de wijziging van de bestuurlijke indeling van Barneveld en Scherpenzeel. Niet alleen is een dergelijke procedure onwenselijk en in strijd met het algemeen belang, maar ook ontbreekt hiervoor iedere rechtsgrond.

I Rechtsgrond ontbreekt

A. Het belang van het onderzoeken van alternatieven voor zelfstandigheid
Het (onvoldoende) onderzoeken van alternatieven voor een zelfstandige gemeente is geen rechtsgrond op basis waarvan een artikel 8 arhi mag worden gestart. Een aanleiding voor provinciale regieneming kan slechts gelegen zijn in (stagnatie in de aanpak van) evidente bestuurskracht-problemen, zoals bedoeld in de Wet arhi en het hernieuwd Beleidskader arhi uit 2019.

Wij constateren dat uw college zich stoort aan het feit dat wij ons (althans naar uw mening) onvoldoende hebben verdiept in het alternatief herindeling. Wij achten het in dit licht opmerkelijk dat u in uw Startnotitie voor de artikel 8 arhi-procedure aanstuurt op 'De keuze en inhoudelijke onderbouwing (op hoofdlijnen) van het voorkeursscenario voor de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel.' en zijn van mening dat daarin met onze bestaande analyses reeds ruimschoots is voorzien.
Vanzelfsprekend kunnen wij begrip hebben voor uw behoefte aan verdere verdieping in het scenario Barneveld onzerzijds, vanuit de evidente wens van uw college om herindeling met Barneveld te bewerkstelligen. Tegelijkertijd is het een onweerlegbaar

17 JULI 2020
verz. :
c.c. : griffie
mand. :

gegeven dat niet de vraag of oplossingsrichtingen afdoende zijn onderzocht, maar de vraag of er (op dit moment) sprake is van een evident bestuurskrachtprobleem bepalend is voor de discretionaire ruimte voor herindeling op provinciaal initiatief.

Overigens is het alternatief herindeling wel degelijk grondig door ons onderzocht, primair in het Stuurgroepproces najaar 2019, en opnieuw in april-mei 2020. In najaar 2019 hebben Scherpenzeel en Barneveld zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau geïnvesteerd in het ontsluiten en delen van informatie ten aanzien van o.a. financiën, organisatie en kernenbeleid. Ook zijn bestuurlijke wensen verkend. Zoals u weet is daarbij door beide gemeentes geconstateerd dat voor verdere verdieping een aanvullende analyse op taakveldniveau vereist was en besprekingen over een gezamenlijk ambitieniveau op het gebied van voorzieningen en dienstverlening. Barneveld heeft daarbij geconcludeerd dat deze verdieping voor hen pas aan de orde is op het moment dat Scherpenzeel zou kiezen voor herindeling. De informatie die wel kon worden opgeleverd is (via de werkgroepen) in de analyse van de Stuurgroep verwerkt. Op basis van deze informatie heeft de raad op 9 december 2019 haar keuze gemaakt.

Na het hernieuwde verzoek tot spiegelen op 9 april 2020 hebben wij onze eerdere analyses uit het Stuurgroepproces als uitgangspunt genomen bij de uitwerking van het door de provincie aangeleverde format voor spiegeling. Er bleek echter nauwelijks sprake van nieuwe informatie ten opzichte van het Stuurgroepproces vorig najaar. Zoals u weet heeft Barneveld geen kadernota opgesteld. Ook blijft Barneveld bij het (begrijpelijke) standpunt van vorig najaar dat een nadere analyse op taakveldniveau en onderhandelingen over ambitieniveau t.a.v. voorzieningen en dienstverlening voor hen alleen aan de orde is na een keuze van Scherpenzeel voor herindeling met Barneveld. Zoals in Bijlage 2 van de Kadernota aangegeven, kon Barneveld geen antwoord geven op een aantal wezenlijke vragen die wij hen opnieuw hebben voorgelegd. Wel hebben wij de analyses uit het Stuurgroepproces geactualiseerd aan de hand van overige nieuwe informatie (o.a. m.b.t. De Breehoek en de financiële positie Barneveld). De uitwerking hiervan is opgenomen in bijlagen 1 en 3 van de kadernota en vereenvoudigd weergegeven in de geactualiseerde argumentenkaart. Om discussies en de schijn van vooringenomenheid te vermijden zijn wij er in dit overzicht van uitgegaan dat een fusieorganisatie geen extra formatie vereist en dat het Scherpenzeelse voorzieningenniveau na herindeling niet zal worden afgebouwd. Daarmee hebben we bewust voor een optimistisch beeld van de implicaties van herindeling gekozen.
Ondanks dat ons beeld niet volledig is uitgewerkt op 6 cijfers achter de komma, zijn wij van mening dat nadere informatie niet tot een nog positiever beeld van herindeling zal leiden. Daarmee heeft de spiegel voldoende diepgang om op basis hiervan conclusies te kunnen trekken over hoe het alternatief herindeling zich verhoudt tot zelfstandigheid. (zie Kadernota (p. 19 e.v. en bijlage 1, 2 en 3), Stuurgroeprapport 2019 en de dit voorjaar aan u beschikbaar gestelde vertrouwelijke, achterliggende deelrapporten).

Naar onze mening hebben wij wel degelijk een realistisch en onderbouwd beeld van de gevolgen van herindeling. Dit is echter van geen betekenis (positief of negatief) voor de vraag of sprake is van (stagnatie in de aanpak van) een evident bestuurskrachtprobleem, op basis waarvan provinciale regieneming te rechtvaardigen zou zijn.

B. Bestuurskrachtverbetering sinds juni 2019

In juni 2019 verscheen het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel'. SeinstravandeLaar (hierna: SvdL) omschreef in dit rapport het bestuurskrachtprobleem (deficiet) van de zelfstandige gemeente Scherpenzeel ten tijde van het opstellen van dit rapport (voorjaar 2019). Op hoofdlijnen zijn we het eens over de bestuurskrachtproblematiek op dat moment. Dit beeld is echter achterhaald.

Zoals in onze kadernota beschreven heeft Scherpenzeel inmiddels alle volgens dit rapport benodigde stappen voor een toekomstbestendige zelfstandige gemeente in gang gezet danwel geborgd in onze onlangs vastgestelde kadernota. Ook de door uw college geformuleerde '5 bestuurlijke randvoorwaarden' zijn geadresseerd:

1. De organisatie is kwantitatief en kwalitatief versterkt op grond van het door SvdL omschreven deficiet. De werving van nieuwe medewerkers is in volle gang, waarbij wij verheugd zijn te constateren dat Scherpenzeel (anders dan door SvdL gevreesd) ondanks de krappe arbeidsmarkt wel degelijk een aantrekkelijke werkgever is voor getalenteerde en bevlogen medewerkers. Bovenop de structurele dekking voor de 'basis op orde' omvat het financieel meerjarenperspectief en de aangroei van onze reserves voldoende middelen voor incidentele dekking van projecten in het kader van onze ambities uit Toekomstvisie 2030. Zoals u in uw brief van 20 november 2019 (2019-007842) schreef, is 'een flexibele schil voor inzet op ambities uit de toekomstvisie uiteraard verdedigbaar en een politieke beslissing'.
2. In onze kadernota is aangetoond dat Scherpenzeel financieel gezond is, en de benodigde bestuurskrachtversterking in financiële zin langjarig (>10 jaar) kan dragen (zie oordeel dr. J. Verhagen).
3. We hebben een strategische visie ontwikkeld op onze uitdagingen en ambities voor de komende jaren, zowel binnen Scherpenzeel zelf als in regionaal verband (Roadmap en Strategische Agenda). Om in de regio niet alleen te halen, maar ook te brengen, is geïnvesteerd in onze ambtelijke bijdrage in de regio (governance, RES Warmte, wonen welzijn & zorg (doelgroepen), pilot politiemeldingen sociaal domein) en hopen wij bij een volgende bestuurlijke vacature ook in dat opzicht een nadrukkelijker rol te kunnen nemen in de regionale samenwerking.
4. Om de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te ondervangen is een visie op samenwerking met regiogemeenten ontwikkeld en zijn kansen geïdentificeerd. Op deelterreinen (zoals belastingsamenwerking) liggen er zelfs al concrete plannen.
5. De rolneming door het college en de rolzuiverheid in het politiek bestuurlijk samenspel tussen college en raad is verstevigd en vormt geen belemmering voor de bestuurlijke realisatiekracht van de gemeente Scherpenzeel.

Of onze oplossingen proportioneel zijn is een waardeoordeel en aan de Scherpenzeelse politiek en inwoners. Met de uitkomsten van de onlangs gehouden peiling menen wij hiervoor voldoende mandaat te hebben. Hoe dan ook is de in het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel' omschreven bestuurskrachtproblematiek adequaat, probleemgericht en toekomstbestendig geadresseerd.

C. Bestuurskrachtprobleem anno nu

Zoals in onze brief van 10 juni jl. (2020 007489) beschreven constateren wij een fundamenteel verschil van inzicht ten aanzien van de vraag of op dit moment sprake is van evidente bestuurskrachtproblemen zoals bedoeld in de Wet en Beleidskader Arhi. Wij hebben meermaals aangegeven dat wij ons NIET herkennen in de in uw brieven van 4 juni jl. (aan ons, aan de Minister en aan PS) vervatte waardeoordelen en niet-geobjectiveerde kwalificaties ten aanzien van onze bestuurskracht.
De door Scherpenzeel genomen maatregelen, in gang gezette acties en het in onze kadernota vervatte financieel meerjarenperspectief zijn ten enenmale niet objectief en waardenvrij en op punten zelfs evident onjuist door u beoordeeld. Het oordeel van gemeentefondsspecialist dr. Jan Verhagen ten aanzien van onze kadernota wordt in uw argumentatie volledig genegeerd.

Het voert te ver om in dit bezwaarschrift alle onterechte c.q. niet-onderbouwde kwalificaties, door u in de afgelopen maanden gedaan, te adresseren. Illustratief in dit kader zijn de argumenten die in uw persbericht van 14 juli jl. worden opgesomd:

- **Het college van Gedeputeerde Staten vindt de effecten én de onderbouwing van deze plannen echter niet duurzaam.**
  Deze stelling wordt niet onderbouwd. Volgens gemeentefondsspecialist dr. Jan Verhagen is Scherpenzeel op basis van deze kadernota financieel in staat duurzaam (> 10 jaar) de bestuurskracht te vergroten. Effecten zijn per definitie alleen achteraf te beoordelen; een onderbouwing van waarom de effecten van onze beleidskeuzes en de (structureel ingeboekte en gedekte) maatregelen in onze kadernota niet duurzaam zouden zijn ontbreekt.
- **Het bestuur wordt niet versterkt**
  De strategische ondersteuning van het bestuur is reeds versterkt. In de kadernota is bovendien omschreven dat het college zich als team ontwikkelt en het voortouw in de inhoudelijke discussie met de raad neemt over prioritering van beleidsinzet (heidag over Roadmap) en een gezamenlijk groeitraject op weg naar een effectiever politiek-bestuurlijk samenspel. Daarbij is aangetekend dat de sleutel voor verbetering van de politiek-bestuurlijke verhoudingen bij de provincie ligt.
- **De regionale positie niet verbeterd**
  De kadernota omvat een visie op samenwerking in de regio en concrete plannen (op basis van door ons geïdentificeerde concrete kansen) voor versterking van onze regionale positie. Een deel van deze plannen is zelfs uitvoeringsgereed. Hangende (de discussie over) de arhi-procedure brengt het uitvoeren hiervan een risico op kapitaalvernietiging met zich mee. Ook hier ligt de sleutel voor het verbeteren van onze regionale positie dus bij de ruimte die de provincie ons hiervoor geeft.

- **en ook de ambtelijke organisatie wordt wel groter, maar niet wezenlijk beter**
  Deze stelling wordt nergens onderbouwd. Scherpenzeel heeft fors geïnvesteerd in strategische capaciteit en is er, zoals meermaals aangegeven, de afgelopen jaren in geslaagd talentvolle en gekwalificeerde medewerkers aan zich te binden. Scherpenzeel investeert organisatie-breed in professionele ontwikkeling en heeft inmiddels het traject Organisatieontwikkeling 2.0 2.0. in gang gezet. Deze maatregelen zijn naar ons weten nooit door de provincie onderzocht of op inhoud beoordeeld.
- **En de gekozen oplossing van de gemeenteraad kost erg veel geld.**
  Dit is een waardeoordeel en een politieke keuze waarvoor wij (op basis van de onlangs gehouden peiling) een ruim mandaat van onze inwoners hebben.
- **Met een forse OZB-verhoging (ruim 26%) voor de inwoners is dat geld er wel voor de komende jaren. Maar voor de langere termijn zijn de gemeentelijke inkomsten onzeker en de risico's niet gekwantificeerd.**
  De structurele OZB verhoging biedt langjarige zekerheid over inkomsten uit lokale belastingen. De onzekerheid van rijksbijdragen geldt niet exclusief voor Scherpenzeel en kan daarom geen reden zijn voor gedwongen herindeling. Daarbij geldt dat wij:
  - over een sluitend meerjarenperspectief beschikken, waar anderen soms niet eens een kadernota / financieel meerjarenperspectief presenteren,
  - waarbij de risico's wel degelijk benoemd en (binnen bandbreedten) gekwantificeerd zijn in de risicoparagraaf
- Scherpenzeel kiest er, ondanks de ruimte die de provinciale richtlijnen hiervoor geven (en het feit dat andere gemeenten deze ruimte wel nemen), toekomstige rijksbijdragen (zoals bijv. 165 K voor jeugdzorg) niet in te boeken zolang hierover geen zekerheid bestaat

Uw framing van onze kadernota is tendentieus en geeft geen realistisch beeld van onze bestuurskracht anno nu. In tegenstelling tot het signaal dat u afgeeft, als zou overeenstemming bestaan over de problemen in Scherpenzeel, verschillen wij dus fundamenteel van mening over het bestuurskrachtprobleem van Scherpenzeel anno nu.

Wij zijn van mening dat op dit moment nog slechts 2 concrete bestuurlijke uitdagingen resteren:

- Het daadwerkelijk vormgeven van de regionale samenwerking in het kader van kwetsbaarheiden in de ambtelijke organisatie op basis van de onder punt 4 genoemde visie en kansen.
- De politiek-bestuurlijke verhoudingen, die verslechterd zijn als gevolg van de discussie over 'zelfstandigheid of herindeling' sinds uw procesinterventie op 20 november 2019.

Alhoewel verbetering op beide punten wenselijk is en in onze ogen prioriteit zou moeten krijgen, is geenszins sprake van een onoverkomelijk probleem, een onwerkbare situatie of (om in termen van Wet en Beleidskader arhi te spreken) evidente bestuurskrachtproblemen, die een bedreiging vormen voor een adequate dienstverlening richting onze inwoners, of het werken aan maatschappelijke opgaven belemmeren. Noch op basis van onze eigen waarnemingen, noch op basis van benchmarks en klanttevredenheidsonderzoeken, waar wij (met name in het sociaal domein) bovengemiddeld scoren, noch in uw argumentatie vinden wij onderbouwde, evidente bestuurskrachtproblemen.

Als er al sprake is van een onzeker toekomstperspectief is dat geen exclusief probleem voor Scherpenzeel. Alle gemeenten in Nederland leven in onzekerheid ten aanzien van decentralisaties en rijksbijdragen. Van Scherpenzeel kan in ieder geval worden gesteld dat wij ruime reserves, een structureel dekkende begroting en ook in overige opzichten een solide begrotingdiscipline hebben. Scherpenzeel heeft een robuuste uitgangspositie om als zelfstandige gemeente de uitdagingen in onze samenleving EN in overheidsland aan te gaan.

Daarmee ontbreekt iedere rechtsgrond voor provinciale regieneming en het starten van een artikel 8 arhi-procedure.

II Onwenselijkheid ARHI procedure

Zoals het beleidskader arhi terecht aangeeft zou het primaat om de eigen bestuurskracht te versterken bij gemeenten zelf moeten liggen. De afgelopen periode hebben wij ervaren dat een (dreigende) art. 8 arhi-procedure in zichzelf één grote interventie is in onze pogingen om als lokale overheid onze eigen bestuurskracht te versterken, en te werken aan onze bestuurlijke en maatschappelijke opgaven.

A. Een artikel 8 arhi-procedure staat het werken aan opgaven in de weg
De focus op alternatieve oplossingsrichtingen is een selffulfilling prophecy: het onttrekt bestuurlijke en ambtelijke aandacht aan onze bestuurlijke en maatschappelijke opgaven.

- Nu reeds ervaren wij, als gevolg van de opstelling van GS, belemmeringen bij het realiseren van samenwerking met mede-overheden, nodig om onze kwetsbaarheid als kleine gemeente te verminderen (belastingsamenwerking met Veenendaal staat noodgedwongen on hold).
- Wij zien zeker kansen voor herstel van de (als gevolg van dit proces) verstoorde verhoudingen in onze raad. Echter niet zolang gedwongen herindeling boven de markt hangt. Ook hier is sprake van een zichzelf versterkend effect.

Een arhi-procedure gaat bovendien ten koste van de tijd, ruimte en (bestuurlijke) aandacht die wij nodig hebben om te werken aan zaken die voor Scherpenzeel belangrijk zijn (zoals bijv. De Breehoek, maar ook andere maatschappelijke uitdagingen zoals energietransitie).

Daarmee is het starten van een arhi-procedure in strijd met het algemeen belang.

B. Partner in bestuurskracht – of hindermacht?
De discussie over 'zelfstandigheid of herindeling' is enerzijds de oorzaak van en anderzijds de oplossing voor de twee resterende bestuurskrachtuitdagingen (de vertraging in de vormgeving van regionale samenwerking en de verslechterde politiek-bestuurlijke verhouding). U heeft daarmee de sleutel in handen om ons in de gelegenheid te stellen onze eigen bestuurskracht te versterken. Bestuurlijk commitment en partnerschap van uw kant, inclusief een vaste burgemeester die langjarig kan bijdragen aan politieke en maatschappelijke verbinding, is de ontbrekende randvoorwaarde.

Het proces van voorbereiding van het herindelingsadvies en de toetsing daarvan zal leiden tot bestuurlijke stagnatie en onrust (juist in een periode waarin bestuurskracht van ons wordt gevergd) en zal het praten over en werken aan achterliggende opgaven in de weg staan. Door een arhi-procedure te starten wordt de gemeente Scherpenzeel gehinderd in het uitvoering geven aan ons recht, op grond van artikel 108 Gemeentewet, om de regeling en het bestuur van onze eigen gemeentelijke huishouding vorm te geven.

C. Vooropgezette mening en sturing
De voorkeur van Gedeputeerde Staten voor herindeling met Barneveld is evident en heeft reeds geleid tot verschillende procesinterventies die niet getuigen van onbevooroordeeld partnerschap, maar van gerichte sturing op de door u gewenste oplossingsrichting.

- Injuli 2019 verzette de Commissaris zich in een gesprek met de vertrouwenscommissie i.o. tegen het door onze gemeenteraad gewenste onderzoek naar alle door SvdL benoemde varianten - inclusief regiegemeente en ambtelijke samenwerking. De Commissaris beperkte de keuze-opties voor Scherpenzeel tot zelfstandigheid of herindeling (zie uw brief 2019-009001). Daarmee zijn onze mogelijkheden om zelf invulling te geven aan onze eigen bestuurskrachtversterking substantieel ingeperkt.
- In tegenstelling tot de in datzelfde overleg door de Commissaris met de vertrouwenscommissie i.o. gemaakte afspraken heeft u de besluitvorming in onze gemeenteraad niet afgewacht. Uw onverbloemde mening ten aanzien van de publiekssamenvatting van de analyse van de Stuurgroep (die u noch door de S tuurgroep, noch door het college, noch door de raad is aangeboden) heeft u ons per koerier toegezonden op de vooravond van ons Inwonergesprek (uw brief dd 20 november 2019). Daarbij werd door u het perspectief van een gedwongen herindeling gelanceerd. Deze interventie had inderdaad maximaal effect en markeerde het einde van het tot dan toe constructieve overleg binnen de Stuurgroep. Sinds dat moment zijn de politiek-bestuurlijke verhoudingen binnen Scherpenzeel in rap tempo verslechterd.

- Een andere procesafspraak die uit dit overleg tussen de Commissaris en de vertrouwenscommissie i.o. voortvloeide was dat de gemeenteraad in december 2019 een keuze zou maken die moest worden geduid als een 'stip op de horizon', die vervolgens moest worden uitgewerkt in de kadernota (zie uw brief van 20 november 2020).Nadat onze raad op 9 december 2019 koos voor een zelfstandige koers, ontving het college op 17 december een brief waarin werd gevraagd de visie op de zelfstandige toekomst voor half januari (!) te presenteren. Het nieuwe college, dat op 19 december aantrad, heeft daarop op 14 januari een schriftelijke, en op 16 januari een mondelinge toelichting verzorgd. Daarbij gaf u nadrukkelijk aan dat niet aan uw verwachting van een concreet, uitgewerkt perspectief werd voldaan. Op ons indringende verzoek om hiervoor tenminste (conform afspraak) de ruimte te krijgen tot en met de kadernota, is hiervoor alsnog uiteindelijk op 6 februari 2020 alsnog ruimte geboden. Ditmaal voorzien van de nadrukkelijke waarschuwing dat voor u reeds sprake was van 'gedwongen herindeling, tenzij."
- Uw verzoek van 9 april jl. om nogmaals de oplossingsrichting herindeling te onderzoeken is allereerst in strijd met de procesafspraken zoals gemaakt en bevestigd in uw brieven van 22 juli (uw brief 2019-009001), 20 november 2019, 17 december 2019 en 6 februari 2020 (allen voorzien van briefnummer 2019-007842). Na de keuze van onze gemeenteraad op 9 december 2019 (de 'stip op de horizon') trad immers een nieuwe fase aan, die in het teken stond van het uitwerken van de keuze van onze raad. Het onderzoeken van een het alternatief herindeling past daar ten enenmale niet bij. Het mag niet als inhoudelijke onderbouwing dienen voor de start van een arhi-procedure. Het doet geen recht aan de democratische besluitvorming in onze gemeenteraad, en impliceert bovendien een doelredenering (oplossingsgestuurd) in plaats van een focus op de daadwerkelijke opgave.
- Ook los van deze procesinterventies heeft GS, in de brieven van 6 februari 2020 en 4 juni 2020 (2019-007842), in de toelichtingen in de gemeenteraden van Barneveld en Scherpenzeel op 4 juni jl., bij de beantwoording van vragen door gedeputeerde Markink op 8 juli jl. in Provinciale Staten en in de media, meermaals haar voorkeur voor herindeling met Barneveld uitgesproken.

D. Geen draagvlak de voorkeursrichting van GS

Voor herindeling met Barneveld ontbreekt ten principale het draagvlak, zowel politiek-bestuurlijk als maatschappelijk. De gemeenteraad heeft reeds op 9 december jl. in meerderheid voor een zelfstandige koers gekozen, en heeft deze koers met het omarmen van de kadernota op 9 juli jl. bekrachtigd. Bovendien heeft absolute meerderheid van de Scherpenzelers zich in een onlangs door onderzoeksbureau Motivaction gehouden onafhankelijke peiling (87 % van de respondenten bij 58,8 % opkomst) zich achter de keuze voor zelfstandigheid geschaard. Gegeven dit gebrek aan draagvlak is een overleg, dat althans voor de provincie als doel heeft om tot herindeling met Barneveld te komen, voor ons onbespreekbaar en niet naar onze inwoners uit te leggen.

Al eerder hebben wij aangegeven het naar de Scherpenzelers toe zeer pijnlijk en vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid zeer kwalijk te vinden dat het gebrek aan draagvlak onder Scherpenzelers (op basis van de peiling rond het Inwonergesprek in november 2019) stelselmatig werd vermeden in uw onderbouwing richting de Minister en onze gemeenteraad, en in eerdere Statenbrieven.

Tot onze verbijstering wordt de ondubbelzinnige uitkomst van de peiling van Motivaction opnieuw genegeerd in uw besluit van 14 juli 2020. Enkel in uw Statenbrief wordt kort naar deze peiling verwezen, zonder duiding van de uitkomst hiervan. De manier waarop u over deze peiling spreekt impliceert dat de Scherpenzelers alleen op basis van uw eigen duiding van de voordelen van herindeling tot een weldoordachte afweging kunnen komen. Wij zien dit als een grove miskenning van het niveau van de discussie over dit onderwerp binnen onze gemeente, en van het oordeelsvermogen van de Scherpenzelers. U doet de mening van de Scherpenzelers geen recht.

E. Een arhi-procedure is een eenrichtingstunnel
De Minister betoogt in haar brief van 10 juli jl.: '*Het open overleg zoals bedoeld in de Wet arhi behoort daadwerkelijk een open karakter te hebben, waarbij nog meerdere uitkomsten mogelijk zijn*'. Het procesontwerp, zoals door u gepresenteerd, stelt ons absoluut niet gerust.

De vooropgezette doelstelling van GS om tot herindeling met Barneveld te komen wordt bevestigd in het dictum van het GS besluit van 14 juli jl.. Alhoewel deze transparantie u siert, stelt het feit dat uw startnotitie van deze voorkeur doordrongen is ons niet gerust. In uw Startnotitie is vervolgens niet onderbouwd en gegarandeerd dat sprake zal zijn van een daadwerkelijk onbevooroordeeld proces.

Ten onrechte wordt een gedeelde analyse van de bestuurskrachtproblematiek verondersteld. Uw Starnotitie richt zich primair op herindeling met Barneveld, en benoemt de zelfstandige koers enkel in het licht van een uit te voeren spiegeling met herindeling (mede om hieruit mogelijk belangrijke aandachtspunten voor een fusiescenario te identificeren). Voor zover al sprake is van eventuele andere scenario's, streeft GS instemming van zowel Scherpenzeel alsook Barneveld (!) na. En omdat GS penvoerder en eindverantwoordelijke is voor het op te stellen herindelingsadvies, bestaat er dus in de praktijk een reëel risico op sturing op wenselijke uitkomsten. Daarmee is geen sprake van een besluit zonder rechtsgevolg.

Het gebrek aan een daadwerkelijk open karakter, en gebrek aan draagvlak voor de door de provincie beoogde uitkomst, en het zichzelf versterkende karakter van een arhi-procedure maken de start van een arhi-procedure eenrichtingstunnel, waaruit terugkeer schier onmogelijk is. Dat is zowel onrechtmatig als ook onwenselijk.

III Tot slot

A. Bezwaar
Wij tekenen samenvattend bezwaar aan tegen uw besluit van 14 juli jl. om een artikel 8 arhi-procedure te starten, op basis van het ontbreken van rechtsgrond, omdat het starten van een dergelijke procedure juridische, praktische en politiek-bestuurlijke consequenties heeft voor Scherpenzeel, en in strijd is met zowel het recht als met het algemeen belang. In afwachting van uw reactie op dit bezwaar zullen wij de Minister vragen uw besluit te schorsen en voor vernietiging voor te dragen bij de Kroon.

Dat neemt echter niet weg dat wij graag bereid blijven, in partnerschap met onze mede-overheden waaronder zeker ook de provincie, om – buiten een art. 8 arhi procedure - verder te werken aan het versterken van onze bestuurskracht ter wille van de inwoners van Scherpenzeel en ter wille van onze collectieve belangen in de regio.

B. Constructieve dialoog in plaats van open overleg
Zoals de Minister in haar brief van 10 juli jl. terecht constateert, staat de discussie over oplossingsrichtingen een goed gesprek over de achterliggende opgaven in de weg. Omdat de (maatschappelijke en bestuurlijke) opgaven wat ons betreft leidend moeten zijn willen wij graag met u terug naar het goede gesprek. Niet een gesprek vanuit oplossingsrichtingen, maar een gesprek over opgaven, om vandaaruit naar passende oplossingen te zoeken.

Gegeven de voorgeschiedenis in dit dossier, en de vooringenomen houding van GS, achten wij de term 'open overleg' niet passend voor een dergelijke oplossingsgerichte werkwijze. Het impliceert de start van een procedure die in zichzelf niet open kan zijn. Wij prefereren daarom de term constructieve dialoog.

Wij hopen dat u zich voor een dergelijke opgavengerichte, constructieve dialoog wilt open stellen.

Een afschrift van deze brief hebben wij gezonden aan Provinciale Staten provincie Gelderland, de minister van BZK en de vaste kamercommissie van BZK.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Scherpenzeel,

W.M. van de Werken
secretaris

H.H. de Vries
burgemeester